

# Szín

A MAGYAR MŰVELŐDÉSI INTÉZET LAPJA

5/4

# TARTALOM

Szerkesztői előszó 1

Mátyus Aliz: Szakmai követelmények – közművelődési koncepció 2

A közművelődés házáért 4

Kultúrával a Nyugat kapujában 4

(Írások a Krónikás-ból, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának lapjából 2000. 1-2. szám)

A Magyar Művelődési Intézet kitüntetettjei augusztus 20. alkalmából 5

H. Kovács Éva

Matyaczkó Olga

Romhányi András

(A beszélgetéseket készítette: Sággy Erna.)

Kárpát-medencei kulturális műhelyek

Hargita 2000 – A Hargita Nemzeti Székely Népi Együttes Kárpát-medencei turnéja (Romhányi András) 15

Dr. Határ Mária: Módszertani segédlet a települési önkormányzatok közművelődési rendeleteinek elkészítéséhez 17

Maryó Márta: Mit tudunk magunkról? A gyömrői Rákóczi-hagyomány 22

Wéber Júlia: A hannoveri expo-ról 25

Természet – tudomány – ember

Lipp Tamás: Szelíd vadak 26

Könyvajánlás, könyvismertetés

Anyanyelvünkről anyanyelvünkért. Válogatás a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma anyanyelvi pályázataiból 28

Hargitai Mária válogatása a Magyar Művelődési Intézet szakkönyvtárának új könyveiből 30

Augusztus 20-i kitüntetettek listája

SZÍN 5/4 – 2000. szeptember

---

SZÍN – országos közművelődési folyóirat. Megjelenik kéthavonta. A Magyar Művelődési Intézet lapja.  
Szerkesztő bizottság: Bóka Mária (Székesfehérvár), Gyulai Lajos (Miskolc), Jagasics Béla (Zalaegerszeg),  
Kary József (Eger), Romhányi András (Magyar Művelődési Intézet), Szabados Péter (Kaposvár).

Főszerkesztő: MÁTYUS ALIZ.

Kiadja a Magyar Művelődési Intézet. Felelős kiadó: FÖLDIÁK ANDRÁS.

A szerkesztőség címe: 1011 Budapest, Corvin tér 8.

Postacím: 1251 Budapest, Pf. 101. Tel.: 201-5053; Fax: 201-5764

Magyar Művelődési Hálózat Információs Rendszere MMHIR [www.mmi.hu](http://www.mmi.hu)

Megrendelhető a szerkesztőség címén.

Évi hat szám ára áfával: 607 Ft + postaköltség.

Borítóterv: Szüts Eszter.

E számunkat intézeti növendékek rajzaival illusztráltuk.

ISSN 1416-6925

## SZERKESZTŐI ELŐSZÓ

A millennium évében szép számban ünnepeltünk kerek évfordulókat. Ezen alkalomból *Vitányi Ivánt* lapunk azzal köszönti, hogy e számunktól az Editorial latin szó helyett annak magyar megfelelője jelenik meg, ahogy az máris látható. Ha ma elsősorban nem is a latintól kell féltanünk és megtisztítanunk nyelvünket, ezt is jóérzéssel tesszük.

*Tímár Sándort* a Vígszínházban alig-alig beférő közönség ünnepelte, s nem tudom megbecsülni azoknak a számát, akik jegy hiányában a bejutást meg sem kísérelték. Ő az a magyar táncművészetben, akit vagy mestertiknek tudnak táncosok, vagy enélkül hat vagy hatott rájuk. *Tímár Sándor* táncszínpadán – jól megkülönböztethetően a szimmetria és az óraműszerű mozdulatok rutin-egyformaságától – az élet zajlik. Ez az élet táncban nem más, mint a táncosokból és az élethelyzetekből következő pillanatok sora. Egymásra találnak a tekintetek, kapcsolat alakul, verseny folyik, megmérés a lányért vagy virtusból. Lányok forognak választottjukkal, ringó szoknyájuk ritmusa lüktetés. *Tímár Sándor* színpadán a táncos intenzitása adja meg a nézőnek azt az élményt, amely csak az élet követésekor, az élet izgalmának átélésével jár együtt. S mindebből adódik, hogy ezen a születésnap ünnepségen a köszöntés a színpadon a zene, a tánc nyelvén úgy történhetett meg, hogy a közönség minden tagja ünnepelt. S az est legbensőségesebb pillanataiban a feleség, a társ *Tímár Böske* szólótáncban eltáncolta azt a szépséges együttlétet, ami az ő családi és táncos párosuk példázata.

*Faludy Györgyöt* többek között a Fészekben is köszöntették a barátok és a művészvilág. 90. születésnapja alkalmából *Kocsis Zoltán* Beethoven zongora szonátát játszott. Aztán az esten a szokásosnál kevesebb szó esett Recskről, s több a szerelmekről. A 90 éves *Faludy Györggyel* találkozni játékot enged meg az idővel. *Babits* és *József Attila* viszonyára utal a költő egy helyzettel, s milyen izgalmasan. Amikor viszont a 90 évre rímelve 9 szép lány egy-egy szál rózsát ad át neki, *Faludy György* tud örülni. Kétfelől arcon csókolja őket, kezét csókol, mosolyog. Az ő ajándéka mindnyájunknak, hogy miatta a korról rendhagyóan gondolkodhatunk.

### Miért jó olvasni, és mit?

Amiben megfogható a dolog értelme, az az emberre gyakorolt mozgósító hatása. Mégpedig – ahogy azt a mi szakmánkban főleg *Vitányi Ivántól* tudjuk, a hátunk közepén érzett bizsergető érzés – a katarzis által. Álljon itt egy péda:

Ottlik Géza: A szájszész

A háború harmadik évétől kezdve a budapesti telefon egyik kedvenc hibája az volt, hogy a hívott szám helyett egy tökéletesen más számot kapcsolt; s ebben azután makacsnak bizonyult, nem úgy, mint egyéb tréfáiban, sajtósági sívításaiban, oktan „mással beszél” jelzéseiben vagy abban, hogy két vagy három állomással kötötte össze az embert. Ezt mind türelemmel ki lehetett bójtólni. De ha lakásomat délután ideges férfihang csöngette fel, s *Muncurka* kisasszonyt kérte telefonhoz, akkor hiába magyaráztam meg neki, hogy itt nem a Magyar Fésűipar beszél, s ő hiába csapta le a szót nélkül a kagylót, bizonyos lehettem benne, hogy néhány napig sok százan fogják keresni telefonon a Fésűipart.

Különösen keserves volt felhívni az olyan számokat, mint például a pályaudvarok tudakozó irodája. A menetrend azonban naponként változott. Egy este táviratot hoztak. Rokonom

küldte Kassáról, s csak annyi állt benne, hogy az esti gyorsvonattal érkezik. Rá kellett szánnom magam, hogy felhívom a vasutat.

Elszántan tárcsáztam a Keleti Pályaudvar számát. Háromszor nem kapcsolt, negyedszer részvétlen hápogással jelezte a „foglalt” vonalat, de váratlanul ötödszörré csengetni kezdett a készülék.

„Halló” – mondta egy férfihang. Kissé meghökkenem a gyors sikeren.

„Halló – mondtam –, mikor érkezik, kérem, a kassai gyors?” Egyetlen ütemnyi szünet. Azután ezt mondja a hang:

„A kassai? Mindjárt megmondom.”

Hosszabb szünet. Majd így szól:

„Huszonegy óra, vagyis kilenc óra tíz...Nem!”

Újabb szünet.

„Munkács–Kassa–Budapest? – kérdi. – Huszonhárom óra huszonöt. Ez az, kérem?”

„Hát maga nem tudja?” – kérdeztem.

„Dehogynem tudom. Huszonhárom, azaz tizenegy óra és huszonöt perckor érkezik, mondom.”

„No de, bizonyos ez?”

„Bizonyos. Jó napot.”

„Halló, halló!”

„Mi tetszik?” – kérdi kelletlenül a hang.

„Nincs tévedés?”

„Nincsen. Tessék már békén hagyni.”

Valami nem tetszett nekem, bosszankodtam.

„Elvégre – mondtam ingerülten – ez a mestersége. Azért vasutas...”

„Dehogy vagyok én vasutas, kérem. Sztomatológus vagyok.”

„Sztoma...?”

„Igen, kérem – mondta a hang fáradtan. – A telefonom összekapcsolódott a Keleti pályaudvaréval. Legkevesebb, ha ötvenszer hívnak fel naponta tévesen. Ha én most azt mondtam volna önnek, hogy téves kapcsolat, akkor legjobb esetben bocsánatot kérünk egymástól, és ön egy perc múlva újra felhív engem. Tehát: tizenegy óra huszonöt perc. Tessék elhinni. Itt van előttem: ma reggel írtam ki magamnak az összes vonatok érkezését és indulását. Mégiscsak így a legegyszerűbb. Noha nem vagyok vasutas, hanem sztomatológus, ami annyit tesz: szájszész! Jó estét!”

Elhültem kissé, azután nevettem, de a vonat csakugyan akkor érkezett. Nemrégiben aztán fogorvosra lett volna szükségem, és eszembe jutott ismeretlen telefonos sztomatológusom. Sajnáltni kezdtem, hogy annak idején nem kérdeztem meg a nevét. Valamiért az a makacs gondolatom támadt, hogy nem lehet rossz szájszész. Egészen kitűnő szájszész lehet.

MÁTYUS ALIZ

